

COMMENTAAR GEORGETTE VERSUS DE KARDINAAL

PETER VANDERMEERSCH

Hugo Claus zelf had het dus niet beter kunnen registreren. Met een verbeterheid die bijna negentiende-eeuws aandoet zijn vrijzinnigen en katholieken over de lijst van de meester heen verwijten naar elkanders hoofd aan het slingeren. De hoogste kerkelijke gezagdrager van dit land, die het nodig achtte de homilie van de paaswake te gebruiken om uit te halen naar euthanasie, kreeg zaterdag tijdens de begrafenisceremonie van Claus lik op stuk.

'Kerkvorsten, prelaten en andere dragers van schaamteloze pretentie... komen van onder de plaveien gekropen en spuien hun laffe gal', antwoordde Erwin Mortier met nauwelijks ingehouden woede. 'De eigen morele superioriteit celebreren boven het lichaam van een geliefde dode is geen heldendaad. Meneer de kardinaal: schaaam je!'

De kardinaal versus de auteur. De filosoof Vermeersch versus broeder René Stockman. De CVP versus de PVV. De media die de vrijwillige dood van Claus verheerlijkt zouden hebben veras zij die vinden dat 'het probleem van lijden en dood omzeilen geen heldendaad is, geen voor voor frontpaginanieuws'. Elk bijna letterlijk predikend voor gelijgezinden. Dannedis in Sint-Rombouts, Mortier in de Bourla. Elk vol van zijn grote gelijk.

Ver van de Bourla-schouwburg en van de Sint-Romboutskathedraal ligt het Rust- en Verzorgingstehuis Zonnebloem van het OCMW Gent. Daar, zo toont het intimistische filmpje van veertien minuten dat we het voorbije weekeinde op de website van *De Standaard* plaatsten, zijn mensen dagelijks bezig met hoe ze hun levensende willen organiseren.

'Waarom dat nutteloos rekken, het heeft toch geen zin', zegt Armand, een van de bewoners die zelf lanker heeft, maar nog steeds met grenzeloze liefde voor zijn demente vrouw zorgt. 'Als ik pijn krijg, mogen ze mij een spuitje geven,' zegt Armand. Georgette, het centrale personage uit de documentaire, wil dan weer niet 'onnodig aan een machine'. 'Ze wil ook niet 'als een plant leven' en 'niet met pampers'. 'Ge moet kunnen loskaten in het leven', zo vat ze het samen.

Het filmpje biedt niet de antwoorden op het euthanasiedebat. Het bulkt niet van het grote gelijk. Het toont de ellende van de dementie, maar ook de boterham die (misschien) smaakt. Het toont hoe Georgette met tederheid het demente Margrietje vertroetelt 'tot ze haar gemak vindt'. Maar intussen voor zichzelf de keuze heeft gemaakt dat ze 'niet in die toestand wil bewaard worden... je kunt dat bijna geen mensen meer noemen'. In Zonnebloem gaat het niet over het 'omzeilen van lijden en dood', zoals de kardinaal het stelde. Wel, aldus de directeur van het tehuis over drie zaken: geen pijn hoeven te lijden, niet onnodig naar een ziekenhuis worden gebracht en comfortzorg krijgen bij het levensende.

Wie de indrukwekkende documentaire ziet, kan niet anders dan stil worden bij de waardigheid waarmee Georgette en Armand hebben uitgemaakt dat euthanasie voor hen de beste keuze is.

In Zonnebloem
gaat het niet
over het
omzeilen van
lijden en dood

De Standaard